

(ร่าง) หลักสูตรระยะสั้น
หลักสูตรการจัดการชุมชนเข้มแข็ง
หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2564

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
จังหวัดปทุมธานี

สารบัญ

	หน้า
1. รายละเอียดเบื้องต้น.....	1
2. หน่วยงานที่รับผิดชอบ.....	1
3. จำนวนชั่วโมงของหลักสูตร.....	1
4. รายวิชาที่สามารถเทียบโอนได้.....	1
5. หลักการและเหตุผล.....	1
6. วัตถุประสงค์.....	4
7. สมรรถนะของหลักสูตร.....	4
8. เป้าหมาย.....	4
9. คุณสมบัติของผู้เข้าอบรม.....	5
10. การคิดค่าลงทะเบียน.....	5
11. โครงสร้างหลักสูตร.....	6
12. สถานที่จัดการเรียนการสอน.....	7
13. การประเมินผลและติดตามผลการดำเนินงาน.....	7
14. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรระยะสั้น.....	8
15. อาจารย์ผู้สอนหลักสูตรระยะสั้น.....	9
ภาคผนวก.....	10
ภาคผนวก ก กำหนดการจัดการเรียนการสอน.....	11

(ร่าง) หลักสูตรระยะสั้น
หลักสูตรการจัดการชุมชนเข้มแข็ง
หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2564

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
คณะ : มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

1. รายละเอียดเบื้องต้น

รหัสหลักสูตร	:	
ชื่อหลักสูตร	ภาษาไทย	: การจัดการชุมชนเข้มแข็ง
	ภาษาอังกฤษ	: Empowered Community Management
ชื่อผู้จัดทำ	ภาษาไทย	: การจัดการชุมชนเข้มแข็ง
	ภาษาอังกฤษ	: Empowered Community Management

ประเภทหลักสูตร Reskill Upskill

2. หน่วยงานที่รับผิดชอบ : หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

3. จำนวนชั่วโมงของหลักสูตร : 45 ชั่วโมง

4. รายวิชาที่สามารถเทียบโอนได้ -

5. หลักการและเหตุผล

จากการปรับเปลี่ยนกระบวนการพัฒนาประเทศที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่เน้นคนเป็นศูนย์กลาง การมุ่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน การสร้างโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและสังคม พร้อมทั้งการกระจายโอกาสและความเจริญด้วยการพัฒนาพื้นที่ในภูมิภาค การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและการกระจายการพัฒนาด้วยการเพิ่มศักยภาพขององค์กรชุมชน การสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้และขยายเครือข่ายการเรียนรู้ชุมชนของชุมชน ประเด็นเรื่องชุมชนเข้มแข็งจึงถูกหยิบยกขึ้นมากล่าวถึง ซึ่งได้ปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (2540-2544) และมีแนวทางหลักๆ ในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน คือ การเตรียมความพร้อมของชุมชน การเพิ่มศักยภาพขององค์กรชุมชน การสนับสนุนธุรกิจเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาธุรกิจตามความพร้อม ความถนัดและความสมัครใจในแต่ละองค์กรธุรกิจ การเพิ่มบทบาทของภาครัฐในการสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนและที่สำคัญคือ การสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้และขยายเครือข่ายการเรียนรู้ของประชาชนและชุมชนในชนบทและสืบต่อมาถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560-2564) ที่ให้ความสำคัญกับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

การสร้างชุมชนเข้มแข็งให้เป็นพลังร่วมทางสังคมในการสนับสนุนการพัฒนาโดยการส่งเสริมการประกอบอาชีพ การส่งเสริมให้ชุมชนจัดสวัสดิการและบริการในชุมชนและการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้และขยายเครือข่ายการเรียนรู้ของชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) ประกอบกับแนวทางในการขับเคลื่อนประเทศไทยให้มีความเข้มแข็ง มั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน ตามยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมในการสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางสังคม ยังให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยการพัฒนาและบริหารจัดการชุมชนและพัฒนาศักยภาพของประชาชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม ซึ่งมีแนวทางสำคัญในการพัฒนา คือ 1) การสร้างองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการให้กับชุมชน เน้นการสร้างการยอมรับภายใต้การสร้างเจตคติที่ถูกต้องบนพื้นฐานการเรียนรู้ร่วมกันในสังคม ตลอดจนการเสริมสร้างให้ประชาชนมีภูมิคุ้มกันต่อผลกระทบทางสังคม โดยการเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงข่าวสาร เสริมสร้างการพัฒนาเครือข่ายที่มีศักยภาพในการพัฒนาภูมิคุ้มกันทางสังคมให้แก่ประชาชน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) อย่างไรก็ตามแนวคิดการจัดการชุมชนเข้มแข็งและแนวคิดชุมชนเข้มแข็งจึงเป็นอีกกระแสแนวคิดหนึ่งที่มุ่งเน้นความยั่งยืนด้านการพัฒนาในระดับชุมชนท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ การหนุนเสริมให้ประชาชนมีศักยภาพหรือขีดความสามารถในการจัดการปัญหาความเดือดร้อนด้วยตนเองเป็นหลัก ซึ่งส่งผลให้ระดับชุมชนท้องถิ่นต่างตระหนักและสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการกับการแก้ปัญหาาร่วมกันของชาวบ้านและนอกจากนี้แนวคิดชุมชนเข้มแข็งยังเป็นอีกแนวคิดหนึ่งที่ได้ถูกถ่ายทอดและนำไปประยุกต์ใช้ในสังคมไทยอย่างต่อเนื่อง ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสังคมได้อธิบายว่าชุมชนเข้มแข็งเป็นแนวคิดการพัฒนาที่มุ่งเน้นความยั่งยืนด้านการพัฒนามิติต่าง ๆ ในระดับชุมชนท้องถิ่นโดยเฉพาะการสนับสนุนบทบาทของชุมชน/ภาคประชาสังคมในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการของชุมชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม การสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น การให้บริการสาธารณะ การวางแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยจะต้องยอมรับในความจำเพาะและความแตกต่างหลากหลายทางระบบนิเวศน์วัฒนธรรมของแต่ละชุมชนและกลุ่มชาติพันธุ์ในท้องถิ่น ซึ่งประเด็นการจัดการชุมชนท้องถิ่นจึงเป็นประเด็นถ้าทนายและต้องปรับเปลี่ยนดุลยภาพของบทบาทราชการส่วนท้องถิ่นกับบทบาทของชุมชน องค์การชุมชน ภาคประชาสังคมและประชาชนภายในท้องถิ่นให้สอดคล้องและสมดุลและการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางสังคมที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว (สมทรง บรรจงจิตินันต์, 2560 : 189-190) ทั้งนี้ตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ในยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (2561-2580) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ประเด็นการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่น ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาการพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง ที่มุ่งส่งเสริมการปรับพฤติกรรมในระดับครัวเรือนให้มีขีดความสามารถในการจัดการวางแผนชีวิต สุขภาพครอบครัว การเงินและอาชีพ การเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการพึ่งตนเองและการพึ่งพากันเอง การสร้างมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ เพื่อสร้างประชาธิปไตยชุมชนและสร้างภูมิคุ้มกันทางปัญญาให้กับชุมชน อย่างไรก็ตามในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนจะเป็นการดำเนินการภายใต้ 2 หลักการ คือ 1) การใช้พื้นที่เป็นฐานในการพัฒนา (Area-Base Development : ABD) และ 2) การคำนึงถึง

สุขภาพในทุกนโยบาย (Health in All Policy : HIAPs) โดยเน้นการสร้างการมีส่วนร่วมและความรู้สึกเป็นเจ้าของ ซึ่งต้องอาศัยข้อมูลทางสังคมของพื้นที่เป็นองค์ประกอบ การรู้จักตนเองและการเห็นศักยภาพของตนเอง (ชนิษฐา นันทะบุตร, 2561 : 15) อย่างไรก็ตามสำหรับผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน อันประกอบด้วย ผู้นำท้องที่ ผู้นำท้องถิ่น หน่วยงานในพื้นที่และภาคประชาชนที่ต้องเข้ามามีบทบาทในการขับเคลื่อนการพัฒนา โดยการวางเป้าหมาย การเปลี่ยนวิธีการทำงานเพื่อให้ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างเป็นสุขและต้องมีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบและการมีความรู้ความเข้าใจในปัญหาเบื้องต้นของสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและสามารถเชื่อมปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งการค้นหาสาเหตุของปัญหาและกำหนดแนวทางหรือวิธีการที่จะแก้ไขปัญหาหรือป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม ในกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนเพื่อจะนำไปสู่การสร้างชุมชนเข้มแข็งโดยผู้ที่มีบทบาทสำคัญ ดังกล่าวเบื้องต้น องค์ประกอบหนึ่งที่กล่าวได้ว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนา คือ การที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วนต้องมีความรู้สามารถในการทำงานเชิงพื้นที่ สามารถสร้างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของประชาชนและการบริหารจัดการชุมชน ตลอดจนการมีคุณลักษณะส่วนตนที่ดีของผู้นำชุมชน ท้องถิ่น ดังที่เครือข่ายรวมสร้างชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (2562) ได้นำเสนอถึงคุณลักษณะที่ดีของผู้นำชุมชน ท้องถิ่นที่จะนำไปสู่การสร้างชุมชนท้องถิ่นให้น่าอยู่ ที่ต้องมีคุณลักษณะสำคัญ ได้แก่ การรู้จักเอาข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาชุมชน เพื่อสร้างกลไกการพัฒนาที่ดีขึ้น การสร้างให้เกิดผู้นำชุมชนท้องถิ่นรุ่นใหม่และการสามารถทำงานร่วมกับทุกภาคส่วนทุกฝ่ายได้เป็นอย่างดี จะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่การขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่นให้เกิดความเข้มแข็งได้อย่างแท้จริง และนอกจากนี้กระบวนการสำคัญของชุมชนที่มุ่งเน้นไปที่กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและประชาสังคมตลอดจนผู้นำชุมชน ท้องถิ่นที่เริ่มตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมประโยชน์ และร่วม ตรวจสอบ ซึ่งโดยทั้งหมดของทุกขั้นตอนที่ต้องนำไปสู่เรื่องของการเรียนรู้ของชุมชนเพื่อจะนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตามมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นมหาวิทยาลัยหนึ่งที่มีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 ซึ่งมีหน้าที่สำคัญ คือ การเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น พัฒนาพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน มีส่วนร่วม ในการจัดการ การบำรุงรักษาการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ประกอบกับปณิธานของมหาวิทยาลัยตามแผนยุทธศาสตร์ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560-2579 มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่ให้ความสำคัญกับการเสริมพลัง สร้างความเข้มแข็งและมั่งคั่งของชุมชน ดังนั้น หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชนจึงเล็งเห็นว่าการพัฒนาและเสริมสร้างสมรรถนะตลอดจนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เริ่มตั้งแต่การคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ การเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับบุคลิกและหน้าที่ของตนเอง ตลอดจนการแสวงหาความรู้ที่เป็นระบบเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้องแม่นยำจะนำไปสู่การพัฒนาแนวทางและสามารถบริหารจัดการการพัฒนาซึ่งจะนำไปสู่การสร้างชุมชนให้เข้มแข็งได้อย่างยั่งยืน ดังนั้น องค์ประกอบที่เป็นสาระสำคัญในหลักสูตรนี้ได้แก่ กระบวนการวิเคราะห์ชุมชน ซึ่งเป็นกระบวนการ

ทำความเข้าใจตนเองผ่านการแยกแยะมิติต่างๆ และสถานการณ์ ปรากฏการณ์ปัจจุบันว่าส่งผลต่อชุมชนในรูปลักษณะใดบ้าง กระบวนการวิเคราะห์นี้จะนำไปสู่การทำความเข้าใจสิทธิของชุมชนในแง่มุมที่ชัดเจนขึ้นว่าชุมชนมีโอกาสและสิทธิในการเข้าถึงทรัพยากรประเภทใดบ้าง และมีขอบเขตอำนาจทางกฎหมายคุ้มครองชุมชนในประเด็นต่างๆ หรือไม่ เพื่อให้ชุมชนได้เป็นเจ้าของทรัพยากรของตนเองและมีโอกาสในการจัดการทรัพยากรของตนเองได้ ซึ่งในด้านการจัดการนี้ควรได้รับการเรียนรู้อย่างเป็นระบบเพื่อให้การจัดการทรัพยากรไม่เสียเปล่าและเป็นประโยชน์อย่างทั่วถึง เท่าเทียมกัน ไม่เกิดความขัดแย้ง เกิดการมีส่วนร่วม แบ่งปันผลประโยชน์ในชุมชนด้วยกันอย่างยั่งยืน หลักคิดทั้ง 3 เรื่องนี้ จึงต้องดำเนินไปผ่านกระบวนการศึกษาวิจัยในระดับของการวิจัยท้องถิ่น ซึ่งผู้เรียนจะได้ทำความเข้าใจหลักการวิจัยเบื้องต้น การแสวงหาความรู้ด้วยกระบวนการวิจัยต่อเรื่องใดๆ ก็ตามที่เป็นข้อสงสัยหรือเป็นความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียน นำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตและต่อเนื่องมาถึงการคิดและค้นหารูปแบบการพัฒนาที่มีความสอดคล้องกับบริบทของชุมชน ท้องถิ่นของตนเอง

6. วัตถุประสงค์

- 6.1 เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในการจัดการชุมชนเพื่อนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชน
- 6.2 เพื่อสร้างทักษะการวิเคราะห์ชุมชนและการวิจัยท้องถิ่น
- 6.3 เพื่อให้เกิดการปรับใช้ทักษะการวิจัยในการทำงานพัฒนาเชิงพื้นที่และยกระดับเศรษฐกิจ

ในระดับฐานราก

7. สมรรถนะของหลักสูตร

- 7.1 หลักสูตรสามารถสร้างนักวิจัยท้องถิ่นที่สามารถทำงานชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างพื้นที่การเรียนรู้นอกห้องเรียนเป็นเครือข่ายระหว่างชุมชนกับนักศึกษา
- 7.2 ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการชุมชนเพื่อนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชน
- 7.3 ผู้เรียนเกิดทักษะการวิเคราะห์ชุมชนและการวิจัยท้องถิ่น
- 7.4 ผู้เรียนสามารถปรับใช้ทักษะการวิจัยในการทำงานพัฒนาเชิงพื้นที่และยกระดับเศรษฐกิจในระดับฐานราก

8. เป้าหมาย

8.1 เชิงปริมาณ

- จำนวนผู้เข้าร่วมอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของผู้ลงทะเบียน
- ความพึงพอใจเฉลี่ยของผู้เข้าร่วมอบรมอยู่ในระดับดีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.50)
- ผู้เข้าร่วมอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีความรู้ความเข้าใจผ่านเกณฑ์การประเมิน (มากกว่าร้อยละ 50)

8.2 เชิงคุณภาพ

- ผู้เข้าร่วมอบรมมีองค์ความรู้และมีทักษะในการทำวิจัยท้องถิ่น ผ่านการลงพื้นที่ฝึกปฏิบัติการจริง
- ผู้เข้าร่วมอบรมเกิดกระบวนการทัศนในการพัฒนาโมเดลการพัฒนาธุรกิจชุมชน

9. คุณสมบัติของผู้เข้าอบรม

ไม่จำกัดความรู้พื้นฐาน/เป็นผู้นำชุมชน ท้องถิ่น/บุคคลทั่วไป /นิสิตนักศึกษาที่สนใจ

10. การคิดค่าลงทะเบียน

10.1 แผนการรับผู้เข้าอบรม 30

10.2 ค่าลงทะเบียน อัตราค่าลงทะเบียน 1,500 บาท/คน

10.3 งบประมาณรายรับ 45,000 บาท

10.4 งบประมาณรายจ่าย

ค่าอาหาร 150 บาท * 30 คน * 2 มื้อ = 9,000 บาท

ค่าอาหารว่าง 35 บาท * 30 คน * 2 มื้อ * 2 วัน = 2,100 บาท

ค่าเอกสาร 50 บาท * 30 ชุด = 1,500 บาท

ค่าวัสดุประกอบการอบรม 3,000 บาท

ค่าวิทยากรภายนอก 600 บาท * 6 ชม. * 3 คน = 10,800 บาท

รวมรายจ่าย 23,400 บาท

ยอดคงเหลือ 45,000 – 23,400 = 21,600 บาท

หมายเหตุ ** แต่ละรายวิชา/โมดูลต้องมีผู้สนใจเข้าเรียนไม่น้อยกว่า 30 คน

11. โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย

11.1 รหัสวิชา/ชื่อวิชาหรือรหัสโมดูล/ชื่อโมดูลและจำนวนชั่วโมงที่กำหนด

หัวข้อ/เนื้อหาวิชา	จำนวนชั่วโมง	
	ทฤษฎี	ปฏิบัติ
สิทธิมนุษยชนกับงานพัฒนา		
- การพัฒนาในมุมมองสิทธิมนุษยชน	1	-
- กฎหมายและปฏิญญาที่เกี่ยวข้องกับสิทธิชุมชน	2	-
- สิทธิชุมชนกับการพัฒนาที่ยั่งยืน	2	-
- การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากกรณีศึกษา	-	2
- การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากงานวิจัย/บทความวิชาการเกี่ยวกับสิทธิชุมชนในการพัฒนา	-	2
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	-	1
การวิจัยท้องถิ่น		
- กระบวนทัศน์การวิจัยท้องถิ่น		-
- กระบวนการวิจัยท้องถิ่น(เทคนิค/วิธีการวิจัยท้องถิ่น)	2	-
- การเขียนโครงการวิจัยท้องถิ่น การพัฒนาเครื่องมือการวิจัยท้องถิ่นและการวางแผนการดำเนินงานวิจัยท้องถิ่น	2	-
- การสรุป วิเคราะห์ข้อมูลและการจัดทำโครงการพัฒนาท้องถิ่น	2	-
- การฝึกปฏิบัติลงพื้นที่ที่ศึกษาข้อมูลปัญหาความต้องการของชุมชน	-	3
- การฝึกปฏิบัติวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appraisal) ได้แก่ การทำแผนที่รอบนอก-รอบในการทำปฏิทินการผลิตวัฒนธรรมชุมชน	-	3
- การฝึกปฏิบัติเขียนโครงการวิจัย การพัฒนาเครื่องมือการวิจัยและการวางแผนดำเนินการวิจัย	-	3
- การฝึกปฏิบัติลงพื้นที่เก็บข้อมูลวิจัยและการเขียนโครงการพัฒนา	-	3
- การฝึกปฏิบัติสรุปและวิเคราะห์ผลการวิจัย	-	3
การจัดการธุรกิจชุมชน		
- ความสำคัญและองค์ประกอบของธุรกิจชุมชน	2	-
- ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจชุมชนและการจัดการธุรกิจชุมชน	2	-
- การศึกษากรณีตัวอย่างการจัดการธุรกิจชุมชน	-	2
- การฝึกปฏิบัติพัฒนารอบการดำเนินการพัฒนาธุรกิจชุมชนจำลอง	-	3
- การฝึกปฏิบัติพัฒนาธุรกิจชุมชน	-	3
- การเสนอผลการฝึกปฏิบัติการ	-	2
รวม	15	30

11.2 คำอธิบายรายวิชา/โมดูล

การศึกษาความสำคัญของสิทธิในการพัฒนากฎหมายและปฎิญาที่เกี่ยวข้องกับสิทธิชุมชนและการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเกี่ยวกับสิทธิชุมชนในการพัฒนา

การศึกษากระบวนการทัศน์การวิจัยท้องถิ่นการฝึกปฏิบัติวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วมผ่านกระบวนการของการวิจัยท้องถิ่นและการฝึกปฏิบัติการวิจัยท้องถิ่น

การศึกษา

การศึกษาความสำคัญของธุรกิจชุมชน ปัจจัยหลักของเศรษฐกิจชุมชน ท้องถิ่น แนวทางการพัฒนาธุรกิจชุมชนและการจัดทำแผนธุรกิจชุมชน (Community Business Model Canvas : CBMC)

12. สถานที่จัดการเรียนการสอน

- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี/จังหวัดสระแก้ว

- ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกำหนดตามความเหมาะสม

13. การประเมินผลและติดตามผลการดำเนินงาน

13.1 การประเมินผล

1) ผู้เข้าร่วมการอบรมต้องมีเวลาอบรมในหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาการอบรมในหลักสูตร

2) เกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละกิจกรรม

3) คะแนนการเข้าร่วมการอบรมตามระยะเวลาในการอบรมและการมีส่วนร่วมในการแสดงออก แสดงความคิดเห็น และการรายงานผลการดำเนินงานตามกระบวนการของการวิจัยท้องถิ่น ร้อยละ 20

4) คะแนนจากผลการฝึกปฏิบัติการ การวิจัยเพื่อท้องถิ่น ร้อยละ 40

5) คะแนนการนำโมเดลการพัฒนาธุรกิจชุมชนสู่การพัฒนากลุ่มอาชีพในชุมชนและการนำเสนอผลงาน ร้อยละ 40

13.2 การประเมินผลการอบรมในหลักสูตร

จะต้องผ่านเกณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์หลังการอบรมตามที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรกำหนดดังนี้

ผลการอบรม	ระดับการประเมิน
ผ่าน	คะแนนไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 50
ไม่ผ่าน	คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50

13.3 การประเมินผลและติดตามผลการดำเนินงาน

- 1) ติดตามผลการอบรมและการให้คำแนะนำให้คำปรึกษา โดยอาจารย์ที่ปรึกษาประจำกลุ่ม
- 2) การสรุปบทเรียนการทำงานด้วยกระบวนการ AAR และการรายงานผลการทำงานของผู้เข้ารับการอบรม

14. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรระยะสั้น

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่งวิชาการ	คุณวุฒิ-สาขาวิชา	สถานการศึกษา	ปีที่จบ
1.	นายสมทรง บรรจงธิดาทนงค์	อาจารย์	ปร.ด.(พัฒนบูรณาการศาสตร์)	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	2555
			พร.ม.(ประชากรและพัฒนา)	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	2543
			ศศ.บ.(ประวัติศาสตร์)	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	2530
2.	นางสาวชนินทร์ สวนภักดิ์	อาจารย์	สส.ด.(การบริหารสังคม)	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2554
			ศศ.ม.(พัฒนาชนบทศึกษา)	มหาวิทยาลัยมหิดล	2546
			ศศ.บ.(ภาษาและวรรณคดี อังกฤษ)	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2541
3.	นายวุฒิชัย สายบุญจวง	อาจารย์	ศศ.ม.(บริหารการพัฒนาสังคม)	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	2555
			ศศ.บ.(การพัฒนาสังคม)	มหาวิทยาลัยนเรศวร	2550
			เกียรติคุณอันดับ 1		
4.	นางสาวศิริขวัญ บุญธรรม	อาจารย์	ศศ.ม.(บริหารการพัฒนา สังคม)	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	2557
			ศศ.บ.(เศรษฐศาสตร์การเงิน)	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	2553
5.	นายจิระศักดิ์ สังเมฆ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	พร.ม. (ปรัชญา)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย	2544
			น.บ. (นิติศาสตร์)	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	2551
			ป.ธ.9 (ภาษาบาลี)(เทียบเท่า ปริญญาตรี)	สำนักเรียนวัดอรุณราชวรารามฯ	2541
			พร.บ (ภาษาอังกฤษ)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย	2540
			เกียรติคุณอันดับ 1		

หมายเหตุ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรระยะสั้นแต่ละรายวิชา/โมดูล ไม่น้อยกว่า 2 คน

15. อาจารย์ผู้สอนหลักสูตรระยะสั้น

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ชื่อวิชา/โมดูลที่สอน
1.	อาจารย์ว่าที่ร้อยตรีวุฒิชัย สายบุญจง	การวิจัยท้องถิ่น
2.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมทรง บรรจงจิตินานต์	การวิจัยท้องถิ่น/สิทธิชุมชนกับงานพัฒนา
3.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จิระศักดิ์ สังเมฆ	สิทธิชุมชนกับงานพัฒนา
4.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนินทร์ สวณภักดี	การจัดการธุรกิจชุมชน
5.	อาจารย์ศิริขวัญ บุญธรรม	การจัดการธุรกิจชุมชน

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

หมายเลขอ้างอิง 190116KJ3L06986

URL <http://esaraban.vru.ac.th/archive/identityTags>

ภาคผนวก ก
กำหนดการจัดการเรียนการสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

หมายเลขอ้างอิง 190116KJ3L06986

URL <http://esaraban.vru.ac.th/archive/identityTags>

กำหนดการจัดการเรียนการสอน

ครั้งที่	หัวข้อ/เนื้อหาวิชา	จำนวนชั่วโมง	
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ
สิทธิมนุษยชนกับงานพัฒนา			
1	- การพัฒนาในมุมมองสิทธิมนุษยชน	1	-
2	- กฎหมายและปฏิญญาที่เกี่ยวข้องกับสิทธิชุมชน	2	-
	- สิทธิชุมชนกับการพัฒนาที่ยั่งยืน	2	-
3	- การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากกรณีศึกษา	-	2
	- การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากงานวิจัย/บทความวิชาการเกี่ยวกับสิทธิชุมชนในการพัฒนา	-	2
5	- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	-	1
การวิจัยท้องถิ่น			
6	- กระบวนการค้นคว้าวิจัยท้องถิ่น		-
	- กระบวนการวิจัยท้องถิ่น(เทคนิค/วิธีการวิจัยท้องถิ่น)	2	-
7	- การเขียนโครงการวิจัยท้องถิ่น การพัฒนาเครื่องมือการวิจัยท้องถิ่นและ 7การวางแผนการดำเนินงานวิจัยท้องถิ่น	2	-
	- การสรุป วิเคราะห์ข้อมูลและการจัดทำโครงการพัฒนาท้องถิ่น	2	-
8	- การฝึกปฏิบัติลงพื้นที่ศึกษาข้อมูลปัญหาความต้องการของชุมชน	-	3
9	- การฝึกปฏิบัติวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appraisal) ได้แก่ การทำแผนที่รอบนอก-รอบในการทำปฏิทินการผลิต วัฒนธรรมชุมชน	-	3
	- การฝึกปฏิบัติเขียนโครงการวิจัย การพัฒนาเครื่องมือการวิจัยและการวางแผนดำเนินการวิจัย	-	3
10	- การฝึกปฏิบัติลงพื้นที่เก็บข้อมูลวิจัยและการเขียนโครงการพัฒนา	-	3
11	- การฝึกปฏิบัติสรุปและวิเคราะห์ผลการวิจัย	-	3
การจัดการธุรกิจชุมชน			
12	- ความสำคัญและองค์ประกอบของธุรกิจชุมชน	2	-
	- ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจชุมชนและการจัดการธุรกิจชุมชน	2	-
13	- การศึกษากรณีตัวอย่างการจัดการธุรกิจชุมชน	-	2
14	- การฝึกปฏิบัติพัฒนารอบการดำเนินงานพัฒนาธุรกิจชุมชนจำลอง	-	3
	- การฝึกปฏิบัติพัฒนาธุรกิจชุมชน	-	3
15	- การเสนอผลการฝึกปฏิบัติการ	-	2
รวม		15	30

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี